

Sygn. akt II Cz 1071/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Karina Marczak

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

del. SSR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 30 października 2013 r. w S.

sprawy z powództwa D. P.

przeciwko K. U.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 142/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 1071/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie powództwa.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż w dniu 19 marca 2013 r. wpłynął wniosek D. P. o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zapłatę zachowku przeciwko pozwanej K. U. poprzez ustanowienie na jej rzecz hipoteki przymusowej w kwocie 70.000 zł na należącej do pozwanej nieruchomości położonej w Ż. nr 8 (Kw nr (...)). Powódka wskazała, iż według jej wiedzy pozwana zamierza podzielić tę nieruchomość na działki i je sprzedać. Zdaniem powódki, skoro celem niniejszego postępowania jest zasądzenie na jej rzecz określonej sumy pieniężnej, to brak udzielenia zabezpieczenia we wnioskowany sposób, może uniemożliwić lub utrudnić wyegzekwowanie zasądzonych na jej rzecz należności.

Sąd I instancji uznał, iż wniosek o udzielenie zabezpieczenia nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd przywołał treść art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. i wskazał, że w niniejszej sprawie wnioskodawca żąda udzielenia zabezpieczenia roszczenia o zapłatę zachowku w kwocie 70.000 zł przeciwko pozwanej K. U.. O ile dotychczas przeprowadzone czynności w sprawie pozwoliłyby na stwierdzenie, że powódka uprawdopodobniła swoje roszczenie, o tyle w ocenie Sądu, wniosek o udzielenie zabezpieczenia nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż nie została spełniona przesłanka interesu prawnego powódki w udzieleniu zabezpieczenia.

Sąd ustalił, w oparciu o przeprowadzony dowód z przesłuchania w charakterze strony pozwanej K. U., iż pozwana faktycznie zamierza dokonać podziału nieruchomości, jednakże zamiarem sprzedaży pozwana obejmuje wyłącznie jedną z wydzielonych działek o powierzchni 11 arów. W pozostałej części pozwana, zgodnie ze swoimi zapewnieniami, nie zamierza sprzedawać ww. nieruchomości.

Sąd dokonując oceny zeznań pozwanej w pełni dał im wiarę, tym bardziej, iż powódka nie naprowadziła żadnych dowodów, na wykazanie twierdzeń zawartych we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, sama zaś powódka, słuchana przez Sąd w charakterze strony, wyjaśniła, iż o zamiarze sprzedaży ww. nieruchomości przez pozwaną dowiedziała się „pocztą pantoflową”, co z oczywistych względów stoi na przeszkodzie na uznaniu takiego oświadczenia za wiarygodne.

W takim stanie rzeczy Sąd uznał, iż powódka nie wykazała, że posiada interes prawny do żądania udzielenia zabezpieczenia.

Powódka D. P. wywiodła zażalenie na powyższe postanowienie, zarzucając nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy, skoro z treści sentencji i uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, iż przeprowadził on rozumowanie będące podstawą rozstrzygnięcia w nim zawartego na podstawie okoliczności nie występujących w niniejszej sprawie:

a) skoro według Sądu wniosek powódki dotyczył udzielenia zabezpieczenia roszczenia o „zapłatę zachowku” co stoi w sprzeczności z treścią powództwa, wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz ze stanem faktycznym niniejszej sprawy, bowiem wniosek powódki dotyczył zabezpieczenia powództwa o zwrot poniesionych przez nią nakładów na określoną nieruchomość,

b) skoro według Sądu „faktycznie w sprawie o sygn. akt I Ns 1196/07 w dniu 14 marca 2008 r. została zawarta ugoda sądowa pomiędzy J. K. a E. K. w przedmiocie podziału majątku wspólnego” (vide — s. 1 wiersz 7 i 8 od dołu tego uzasadnienia) oraz że „w pkt. 3 ugody sądowej zapisano bowiem, iż J. K. zobowiązuje się zapłacić E. K. kwotę 301.000 zł do dnia 1 kwietnia 2010 r. w przypadku opóźnienia — wraz z ustawowymi odsetkami — tytułem spłaty E. K. w majątku wspólnym stron” (s. 1 wiersz 3, 4, 5 od dołu tego uzasadnienia, s. 2 wiersz 4 i 5 od dołu tego uzasadnienia), co stoi w sprzeczności ze stanem faktycznym niniejszej sprawy, albowiem przedmiotowa sprawa nie toczy się pod wskazaną wyżej sygnaturą akt, nie uczestniczą w niej wymienione strony, a nadto nigdy nie była zawierana w niej jakakolwiek ugoda w przedmiocie podziału majątku wspólnego,

a zatem nie jest wiadome, jakie okoliczności legły u podstaw powyższego postanowienia, zwłaszcza, że te podane przez Sąd nie dotyczą one w ogóle stanu faktycznego zaistniałego w niniejszej sprawie.

Mając to na uwadze skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez jego uchylenie, o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów wywołanych zażaleniem, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych bądź złożonego spisu kosztów, a ewentualnie o uchylenie określonego wyżej postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w tym w przedmiocie orzeczenia co do zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, przez ten Sąd za obie instancje według norm przepisanych.

Oprócz tego ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części przez Sąd I instancji na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. wobec oczywistej zasadności niniejszego zażalenia oraz rozpoznanie przedmiotowej sprawy na nowo.

Zdaniem załączaj z uzasadnienia postanowienia wynika, że Sąd I instancji wziął pod rozwagę nie tyle stan faktyczny występujący w niniejszej sprawie, co niewystępujące w sprawie okoliczności, będące prawdopodobnie elementami stanu faktycznego innej sprawy przed tym Sądem zawisłej. W uzasadnieniu tym mowa jest bowiem o stronach nie będących uczestnikami tego postępowania. Poza tym Sąd Rejonowy wskazuje, iż wniosek dotyczy udzielenia zabezpieczenia roszczenia o zapłatę zachowku, podczas gdy niniejsza sprawa dotyczy zwrotu nakładów poniesionych przez powódkę na określoną nieruchomość. Oprócz tego Sąd powołuje w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sprawę toczącą się pod inną sygnaturą akt oraz fakt, iż została zawarta ugoda sądowa nie dotycząca przedmiotu

niniejszego procesu, co oczywiście w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca i bez wątplenia pozostaje w sprzeczności z jej stanem faktycznym oraz treścią wniosku o zabezpieczenie powództwa.

Powyższe oznacza, że postanowienie Sądu I instancji jest z gruntu błędne, skoro warunkiem wszelkich prawidłowych rozstrzygnięć jest uprzednie niewadliwe odtworzenie stanu faktycznego w sprawie, a dopiero następnie przyporządkowanie do niego określonych norm prawnych będących podstawą orzekania. Tymczasem skoro podstawą rozstrzygnięcia są okoliczności, które w sprawie tej nie występują to oznacza, że w sprawie nie doszło do rozpoznania jej istoty, skoro Sąd Rejonowy wypowiada się co do żądania, które nie zostało przez powódkę w ogóle zgłoszone. Już z tego powodu zaskarżone postanowienie ostać się nie może.

Skarżąca już we wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazała oraz uargumentowała prawnie, że podstawą udzielenia zabezpieczenia jest dokonanie uprawdopodobnienia roszczenia oraz wykazanie interesu prawnego, przy czym ów interes prawny przejawia się m.in. w konieczności usunięcia zagrożenia albo poważnego utrudnienia osiągnięcia celu postępowania w sprawie. Skoro zaś celem tego postępowania jest zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki określonej sumy pieniężnej, a pozwana bezspornie zamierza wyzbywać się swojego majątku, to brak udzielenia zabezpieczenia może uniemożliwić, a co najmniej utrudnić wyegzekwowanie przez powódkę należności objętej pozwem. Postulowany przez powódkę sposób zabezpieczenia jawi się zatem jako ze wszech miar celowy, skoro jego urzeczywistnienie zapewni jej zapłatę należności w razie uwzględnienia żądań pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Odnosząc się do najdalej idącego zarzutu, mianowicie nierozpoznania istoty sprawy, Sąd Okręgowy zauważa, iż w aktach sprawy przedstawionych Sądowi, uzasadnienie zaskarżonego postanowienia niewątpliwie różni się od tego, które referował pełnomocnik skarżącej w zażaleniu. Sąd Odwoławczy nie dysponuje uzasadnieniem, które w zażaleniu opisał pełnomocnik, a to, które było przedmiotem rozpoznania i znajduje się w aktach sprawy k. 455 – 456 niewątpliwie odnosi się do stanu faktycznego niniejszej sprawy. Stąd też Sąd Odwoławczy nie uwzględnił zarzutu nierozpoznania istoty sprawy i przystąpił do merytorycznej oceny zaskarżonego postanowienia z dnia 4 kwietnia 2013 r.

Podstawę zabezpieczenia roszczenia stanowi art. 730 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Przesłankami koniecznymi dla udzielenia zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, co wynika wprost z art. 730¹ § 1 k.p.c. W myśl § 2 tego przepisu interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Przy czym w myśl art. 747 pkt 2 k.p.c. zabezpieczenie roszczeń pieniężnych może nastąpić przez obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową.

Powyższe przepisy są zatem zasadniczą regulacją określającą zakres dopuszczalności, cel i warunki zabezpieczenia. Z unormowania tego wynika, iż sąd rozpoznając wniosek o udzielenie zabezpieczenia bada oprócz dopuszczalności drogi sadowej, wyłącznie istnienie dwóch przesłanek, tzn. czy wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie oraz czy ma on interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przesłanki te muszą wystąpić łącznie, co oznacza, iż brak chociaż jednej z nich uniemożliwia uzyskanie przez uprawnionego zabezpieczenia roszczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczas przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób dostateczny na potrzeby rozpoznania wniosku o zabezpieczenie wykazało, iż powódce dochodzone pozwem roszczenie przysługuje, zatem spełniona została pierwsza przesłanka wynikająca z art. 730¹ § 1 k.p.c.

Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego powódka nie uprawdopodobniła, że przysługuje jej interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia i w tym zakresie należało podzielić zapatrywania Sądu Rejonowego.

Odwołując się do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 lutego 2013 r. (I ACz 165/13, LEX nr 1271931) należy wskazać, iż interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia określa się jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego odpowiedniej treści. W związku z tym, że celem zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotom potrzebującym, interes prawny istnieje w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu „należytej ochrony prawnej”, zanim uzyska on ochronę definitywną (ostateczną), czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. „Należyta ochrona prawna” polega zaś na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawnionego.

Z kolei przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciem celów postępowania w sprawie jest np. zła kondycja finansowa obowiązanego, która przejawia się w zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczaniu zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianiu możliwości ich spłaty (por. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 grudnia 2012 r., III APz 12/12, LEX nr 1240043).

W realiach rozpoznawanej sprawy skarżąca nie uprawdopodobniła, że po stronie pozwanej zachodzą takie okoliczności, które mogłyby świadczyć o tym, że z uwagi na jej sytuację finansową nie będzie w stanie wykonać zapadłego w sprawie korzystnego dla powódki wyroku. Jak wynika z dotychczas zgromadzonych dowodów, K. U. jest właścicielem nieruchomości położonej w Ż. nr 8, posiada zatem majątek, z którego mogłaby zaspokoić ewentualnie zasądzone roszczenie powódki.

Twierdzenia skarżącej, jakoby pozwana wyzbywała się majątku nie znajdują uzasadnienia w zgromadzonym dotychczas materiale dowodowym. Co prawda pozwana dokonała podziału nieruchomości na dwie działki i według jej twierdzeń jedną z nich zamierza sprzedać celem uzyskania pieniędzy na spłatę rodzeństwa, jednak nie świadczy to o tym, iż zamierza pozbyć się całej nieruchomości, co mogłoby utrudnić lub uniemożliwić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Pozwana w ten sposób chce zrealizować ciężący na niej obowiązek wynikający z działu spadku i nie można uznać, że celowo wyzbywa się majątku. Poza tym zauważanie wymaga, że nawet gdyby doszło do sprzedaży wydzielonej części nieruchomości, pozwana nadal zostaje właścicielem tej części, gdzie skupia się jej centrum życiowe.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż zaskarżone postanowienie jest prawidłowe. W związku z powyższym zażalenie jako niezasadne podlegało oddaleniu, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Sygn. akt II Cz 1071/13 S., dnia 30 października 2013 r.

Zarządzenie:

1. Odnotować o zakreślić w rep. Cz;
2. Znieść termin posiedzenia niejawnego wyznaczony na 22 listopada 2013 r. i sprawę dopisać do terminu 30 października 2013 r.; skład Sądu bez zmian;
3. Odpis postanowienia doręczyć:
  - pełnomocnikowi powódki adw. K. K. (2);
  - pełnomocnikowi pozwanej adw. T. W.,
4. Orzeczenie dołączyć do zbioru;

5. Akta sprawy zwrócić Sądowi Rejonowemu w Stargardzie Szczecińskim po dołączeniu zwrotnych potwierżeń odbioru.